

Παρουσίαση του
Εκπαιδευτικού προγράμματος
Σχολικό Σύστημα Προώθησης Θετικών Συμπεριφορών
(Σ.Σ. ΠροΘεΣυ)»

Νίκος Ακριτίδης
Πέτρος Κλιάπης
Ελπίδα Τοκμακίδου

4-11-2025

Ενότητες

Γενικές αρχές του Προγράμματος

Σχολικού Συστήματος Προώθησης Θετικών Συμπεριφορών

Παράδειγμα εφαρμογής του ΣΣΠΘΣ

Παραδείγματα αξιών – συμπεριφορών – επιβράβευσης

Ο ρόλος των εκπαιδευτικών (υποχρεώσεις-φόρτος εργασίας)

Υλικό για το ΣΣΠΘΣ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

LUMA

**Nikolai Bogdanov-Belsky,
At the School Door, 1897**

Προβληματικές συμπεριφορές σε τέσσερα επίπεδα έντασης

Κατηγορία	Ορισμός	Στρατηγικές
Επίπεδο 1 (ασήμαντες)	Συμπεριφορές ήπιας μορφής και σύντομης διάρκειας που δεν αποτελούν εμπόδιο στη διδασκαλία και συνήθως αυτο-διορθώνονται.	Έμμεσες: Εγγύτητα, Μη λεκτικό σήμα, Αγνοώ- Προσοχή- Επιβράβευση
Επίπεδο 2 (ήπιες)	Συμπεριφορές που παραβιάζουν τους κανόνες, αλλά δεν επηρεάζουν σοβαρά τη μάθηση και διδασκαλία.	Έμμεσες: Εγγύτητα, Μη λεκτικό σήμα, Αγνόηση- Προσοχή- Επιβράβευση Άμεσες: Επαναφορά, Επαναδιδασκαλία
Επίπεδο 3 (χρόνιες)	Συμπεριφορές που επαναλαμβάνονται και εμποδίζουν τη διδασκαλία και μάθηση, λόγω της αυξημένης συχνότητας και της ενδεχόμενης εμπλοκής της πλειοψηφίας της τάξης.	Άμεσες: Επαναφορά, Επαναδιδασκαλία, Παροχή επιλογών, Κατ' ιδίαν συνάντηση
Επίπεδο 4 (σοβαρές)	Συμπεριφορές που αποτελούν απειλή για την ασφάλεια των άλλων ατόμων στο σχολείο και ο/η μαθητής/τρια δεν ανταποκρίνεται στη διδασκαλία ή επαναλαμβανόμενες χρόνιες συμπεριφορές	α) Τηλεφωνική ενημέρωση γονέα β) Συνάντηση με γονέα γ) Ενεργοποίηση Πρωτοκόλλου ενεργειών

Τι είναι το ΣΣΠΘΣ

Πρωτογενής Πρόληψη

ΣΤΟΧΟΣ: Έμφαση στην πρόληψη προβλημάτων συμπεριφοράς σε όλα τα παιδιά.

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ:

Θετικές αλληλεπιδράσεις μεταξύ προσωπικού και παιδιών καθώς και προσωπικού μεταξύ του.

Διδασκαλία κοινών σχολικών αξιών και κοινωνικών δεξιοτήτων σε όλους τους σχολικούς χώρους.

Αναγνώριση κοινωνικών δεξιοτήτων σε συχνή βάση.

Διόρθωση συμπεριφοράς με ιεραρχημένο τρόπο.

ΔΟΜΕΣ/ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ: Ενεργός συμμετοχή της διευθυντικής ομάδας, σύσταση και λειτουργία ομάδας-πυρήνα, ενεργός συμμετοχή προσωπικού (βοηθητικού και διδακτικού).

Τι είναι το ΣΣΠΘΣ

ΣΣΠΘΣ: πλαίσιο διαχείρισης μαθητικής συμπεριφοράς:
διδασκαλία και διατήρηση κοινωνικών συμπεριφορών που
ακολουθούν τις σχολικές αξίες, και
υιοθέτηση κοινού σχεδίου δράσης για τη διαχείριση προβλημάτων
συμπεριφοράς.

Ανάπτυξη:

- κοινού οράματος & σχολικών αξιών,
- κοινού συστήματος αναγνώρισης μαθητικών συμπεριφορών
&
- κοινής πορείας αντιμετώπισης των προβλημάτων συμπεριφοράς
(Με χρήση διδακτικού υλικού)

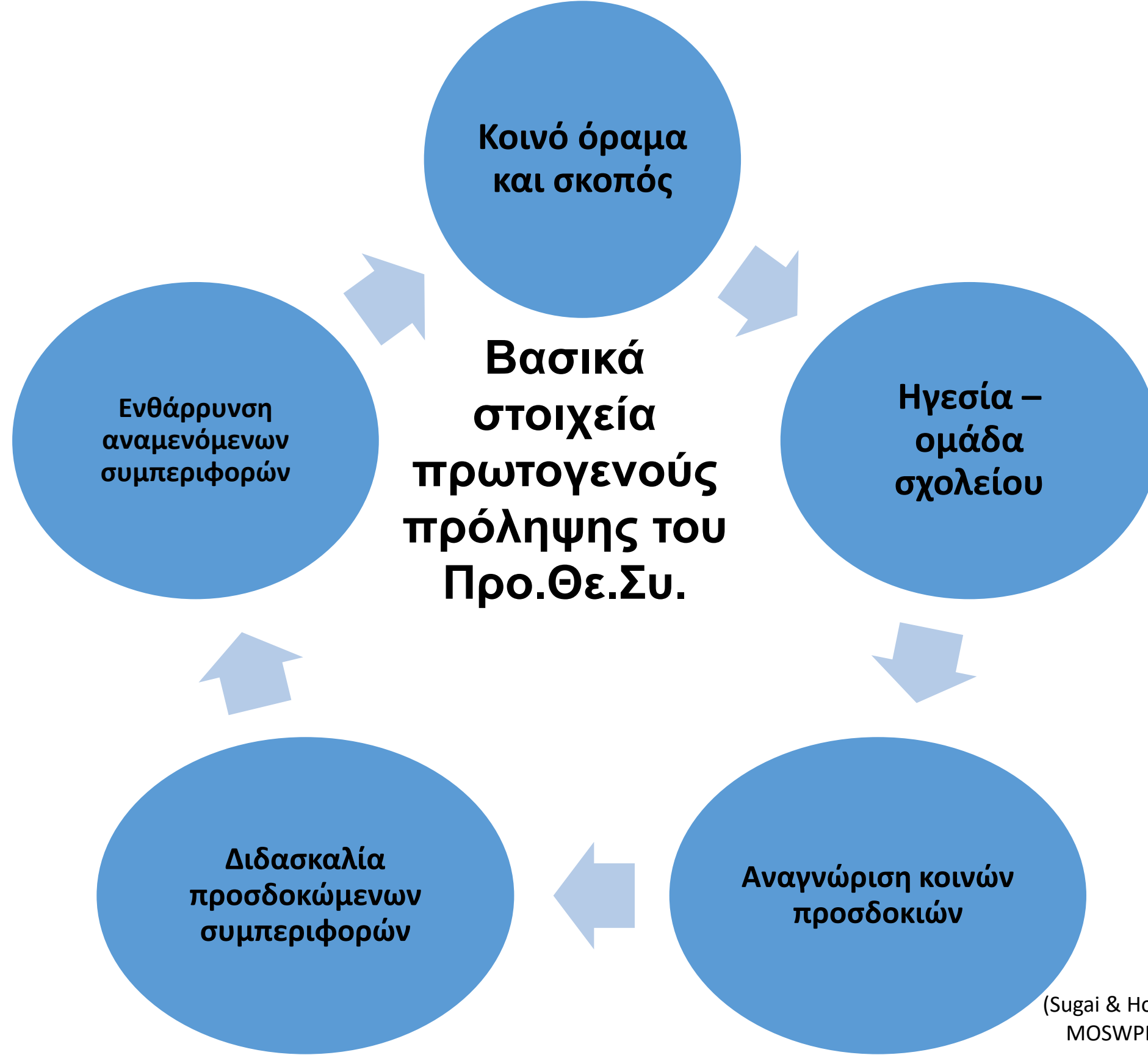
Όχι μια διαδικασία για κάποιους μαθητές/τριες
Διασχολικό πλαίσιο για όλους/ες τους/τις μαθητές/τριες

Συλλογική εργασία βάσει κοινού σχεδίου

Στόχος: Όλοι οι μαθητές/ριες

Τι θέλουμε οι μαθητές & μαθήτριές μας να κατανοούν και να
εκτελούν ως κατάλληλες κοινωνικές συμπεριφορές ως
αποτέλεσμα της διδασκαλίας μας

Τι κάνουμε όταν οι μαθητές επιδεικνύουν τις αναμενόμενες
συμπεριφορές;

(Sugai & Horner, 2008;
MOSWPBS, 2018)

Ενιαίο Σχέδιο Βελτίωσης της Σχολικής Μονάδας.....	3
Το σύστημα Προώθησης Θετικής Συμπεριφοράς (SWPBS)	3
Η συμμετοχή του σχολείου μας στο έργο SWPBS	7
Στοιχεία πρωτογενούς πρόληψης	9
1. Κοινό όραμα, φιλοσοφία, αξίες.....	10
2. Ηγεσία / Ομάδα-Πυρήνας.....	11
3. Αναμενόμενες συμπεριφορές.....	12
4. Διδασκαλία κοινωνικών δεξιοτήτων και ρουτινών.....	15
5. Αναγνώριση και ενθάρρυνση αναμενόμενης συμπεριφοράς.....	21
6. Κοινή αντιμετώπιση συμπεριφορών.....	26
7. Συνεχής έλεγχος και αξιολόγηση.....	32
8. Ενδυνάμωση / στήριξη προσωπικού.....	33

Παράδειγμα εφαρμογής

1. Όραμα - αξίες - συμπεριφορές - διαδικασίες
2. Οπτικοποίηση (των αξιών & συμπεριφορών)
3. Σχέδιο διδασκαλίας (της συμπεριφοράς)
4. Διαχείριση επιβράβευσης

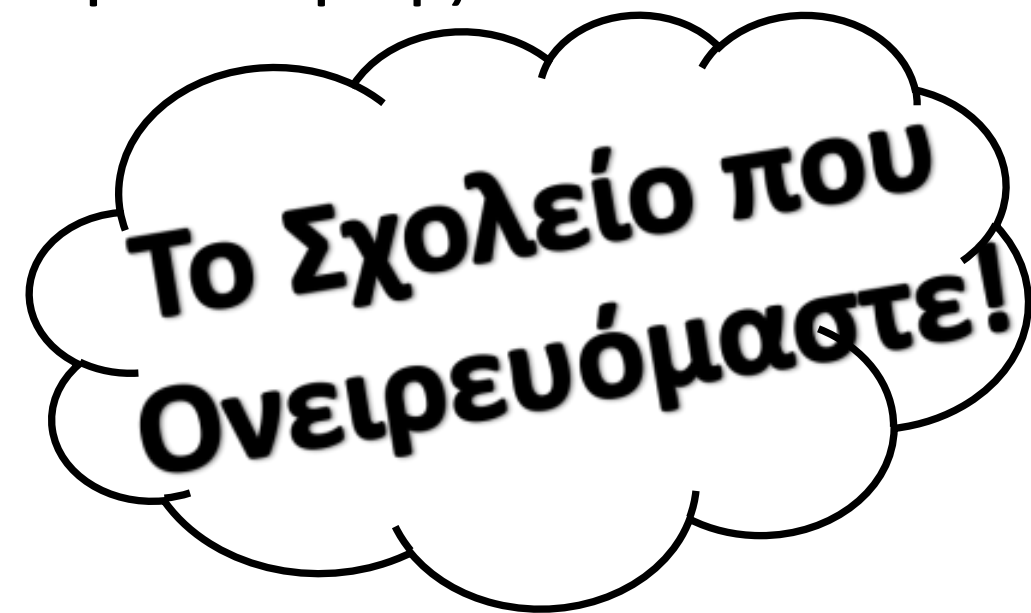
Όραμα της σχολικής μας μονάδας είναι να συλλειτουργούμε με αρμονία και ειλικρίνεια σε ένα υγιές περιβάλλον μάθησης όπου όλοι αναγνωρίζονται ως προσωπικότητες και τυγχάνουν του απαραίτητου σεβασμού. Όλοι νιώθουν ασφάλεια και αγάπη και λειτουργώντας με υπευθυνότητα εισπράττουν τη χαρά της δημιουργίας και της επιτυχίας.

Καθορισμός κοινού οράματος, κοινών αξιών και συμπεριφορών

• Πρόταση οράματος – αξιών του σχολείου

1. Τι θέλουμε να βλέπουμε και να ακούμε στο σχολείο μας (**όραμα**)
2. Καθορισμός των αξιών του σχολείου (**τα στοιχεία/αξίες που συνθέτουν το όραμα αυτό**)
3. Δημιουργία συνθημάτων παρακίνησης

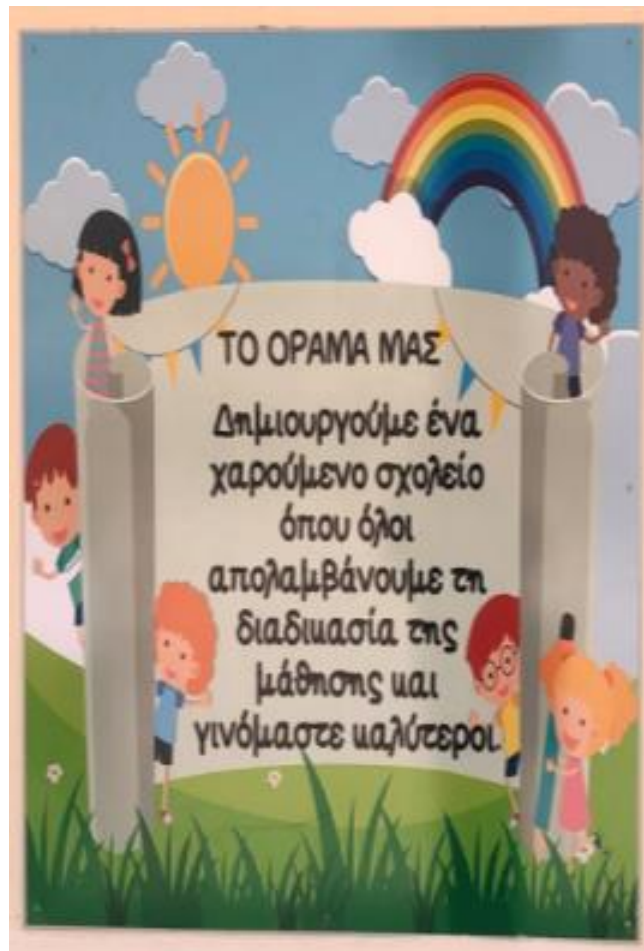

Παραδείγματα

Όραμα

Αξίες

Συνθήματα παρακίνησης

Σχολικοί Χώροι			
ΑΞΙΕΣ	Τάξη 	Αυλή 	Διάδρομοι/ Σκάλες
Σεβασμός	<ol style="list-style-type: none"> 1. Είμαι ενεργός ακροατής 2. Κρατώ το επίπεδο φωνής από 0 μέχρι 3 3. Μιλώ με ευγένεια 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Μιλώ με ευγένεια 2. Είμαι καλός συμπαίκτης στο παιχνίδι 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Κρατώ το επίπεδο της φωνής από 0 μέχρι 1
Υπευθυνότητα	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ακολουθώ οδηγίες 2. Μπαίνω στην τάξη όταν χτυπήσει το κουδούνι και ετοιμάζομαι 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ρίχνω τα σκουπίδια στον κάλαθο 2. Φροντίζω τις ανάγκες μου και μετά παίζω 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Διατηρώ τη θέση μου στη γραμμή μετακίνησης 2. Ακολουθώ οδηγίες
Ασφάλεια	<ol style="list-style-type: none"> 1. Βρίσκομαι στη θέση μου 2. Διατηρώ τον αυτοέλεγχο 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ακολουθώ το πρόγραμμα παιχνιδιών 2. Διατηρώ τον αυτοέλεγχο 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ακολουθώ τη δεξιά πλευρά έχοντας τα πόδια και τα χέρια κοντά μου 2. Περπατώ προσεκτικά

Επιλογή και διατύπωση των προσδοκιών συμπεριφοράς

Προσδοκίες: **αξίες** (οι περισσότερο αντιπροσωπευτικές)

Διατυπωμένες με **θετικό** τρόπο

Δεν επικαλύπτονται

Είναι **παρατηρήσιμες** συμπεριφορές

Σύντομες (με 1 – 3 λέξεις ή εικονογραφημένες)

Αξίες, συμπεριφορές και διαδικασίες

Αξία	(Ασαφής ή <u>αρνητική</u> περιγραφή συμπεριφοράς στην τάξη)	Σαφής περιγραφή συμπεριφοράς στην τάξη	Διαδικασία διδασκαλίας συμπεριφοράς στην τάξη
Ασφάλεια	<ol style="list-style-type: none"> 1. Μπαίνω στην τάξη με ασφάλεια 2. <u>Δεν</u> τρέχω όταν μπαίνω στην τάξη	<ol style="list-style-type: none"> 1. Μπαίνω στην τάξη ακολουθώντας τη σειρά μου 2. Μπαίνω στην τάξη βαδίζοντας	Ο δάσκαλος και τα παιδιά πριν μπουν στην τάξη ακολουθούν τη σειρά τους και μπαίνουν σε αυτή βαδίζοντας
Ευγένεια	<ol style="list-style-type: none"> 1. Συμμετέχω στο μάθημα με σεβασμό απέναντι στη δασκάλα και τους συμμαθητές μου 2. <u>Δεν</u> πετάγομαι από τη θέση μου	<ol style="list-style-type: none"> 1. Σηκώνω το χέρι μου για να συμμετέχω στο μάθημα 2. Περιμένω να πάρω άδεια από τη δασκάλα πριν μιλήσω	Όλα τα παιδιά σηκώνουν το χέρι τους και περιμένουν να τους δώσει τον λόγο η δασκάλα πριν μιλήσουν
Καθαριότητα	<ol style="list-style-type: none"> 1. Διατηρώ την τάξη σε καλή κατάσταση 2. <u>Δεν</u> λερώνω το θρανίο μου	<ol style="list-style-type: none"> 1. Πετώ τα σκουπίδια μου στον κάδο 2. Διατηρώ το θρανίο μου καθαρό	Τα παιδιά πετούν από ένα μικρό σκουπίδι στον κάδο και καθαρίζουν το θρανίο τους

ΣΕΒΑΣΜΟΣ	<p>Είμαι ενεργός/η ακροατής/τρια</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Κοιτώ τον/την ομιλητή/τρια στα μάτια. 2. Έχω το σώμα μου στραμμένο προς τον/την ομιλητή/τρια. 3. Ακούω προσεκτικά και θυμάμαι τα σημαντικά. 4. Κουνώ το κεφάλι μου καταφατικά όταν συμφωνώ. 5. Παίρνω τον λόγο για να κάνω απορίες. 6. Περιμένω να τελειώσει ο/η ομιλητής/τρια για να μιλήσω.
ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ	<p>Ακολουθώ οδηγίες</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Σταματώ αμέσως ό,τι κάνω. 2. Βλέπω τον/την εκπαιδευτικό. 3. Κουνώ το κεφάλι μου καταφατικά. 4. Σηκώνω το χέρι μου όταν θέλω να ρωτήσω κάτι. 5. Εκτελώ αμέσως την οδηγία.
ΑΣΦΑΛΕΙΑ	<p>Βρίσκομαι στη θέση μου</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Έχω την καρέκλα μου με τα 4 πόδια σταθερή στο πάτωμα. 2. Κάθομαι στην καρέκλα με ίσια την πλάτη μου, κοντά στο θρανίο. 3. Έχω τα πόδια στο πάτωμα και τα χέρια στον εαυτό μου. 4. Αγγίζω μόνο τα δικά μου αντικείμενα.

Παράδειγμα συνοπτικού πίνακα αξιών (Χώρος: Τάξη)

Διδασκαλία κοινωνικής συμπεριφοράς

Εστίαση στην τάξη

Διδασκαλία 3 – 4 αναμενόμενων συμπεριφορών & 1 – 2 ρουτινών

Αξία: Σεβασμός

Συμπεριφορά: Κάνω ησυχία την ώρα του μαθήματος

Ρουτίνα: χρήση σήματος προσοχής

Όταν ο εκπαιδευτικός σηκώνει το χέρι, οι μαθητές της τάξης σταματούν να μιλούν και σηκώνουν επίσης το χέρι.

Όση ώρα δεν σταματούν οι συνομιλίες και δεν γίνεται απόλυτη ησυχία, οι μαθητές και ο εκπαιδευτικός διατηρούν σηκωμένο το χέρι.

Όταν σταματήσουν οι συνομιλίες και ο εκπαιδευτικός διαπιστώσει απόλυτη ησυχία, τότε πρώτος εκείνος κατεβάζει το χέρι.

Μετά τον εκπαιδευτικό οι μαθητές κατεβάζουν επίσης το χέρι, διατηρώντας την ησυχία στην αίθουσα διδασκαλίας.

Ακολουθώ οδηγίες

1. Σταματώ αμέσως ό,τι κάνω.
2. Βλέπω τον ενήλικα.
3. Κουνώ το κεφάλι ή λέω «εντάξει» (αν έχω καταλάβει την οδηγία).
4. Ρωτώ σηκώνοντας το χέρι (αν δεν έχω καταλάβει την οδηγία).
5. Εκτελώ αμέσως την οδηγία.

ΑΞΙΑ: ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ

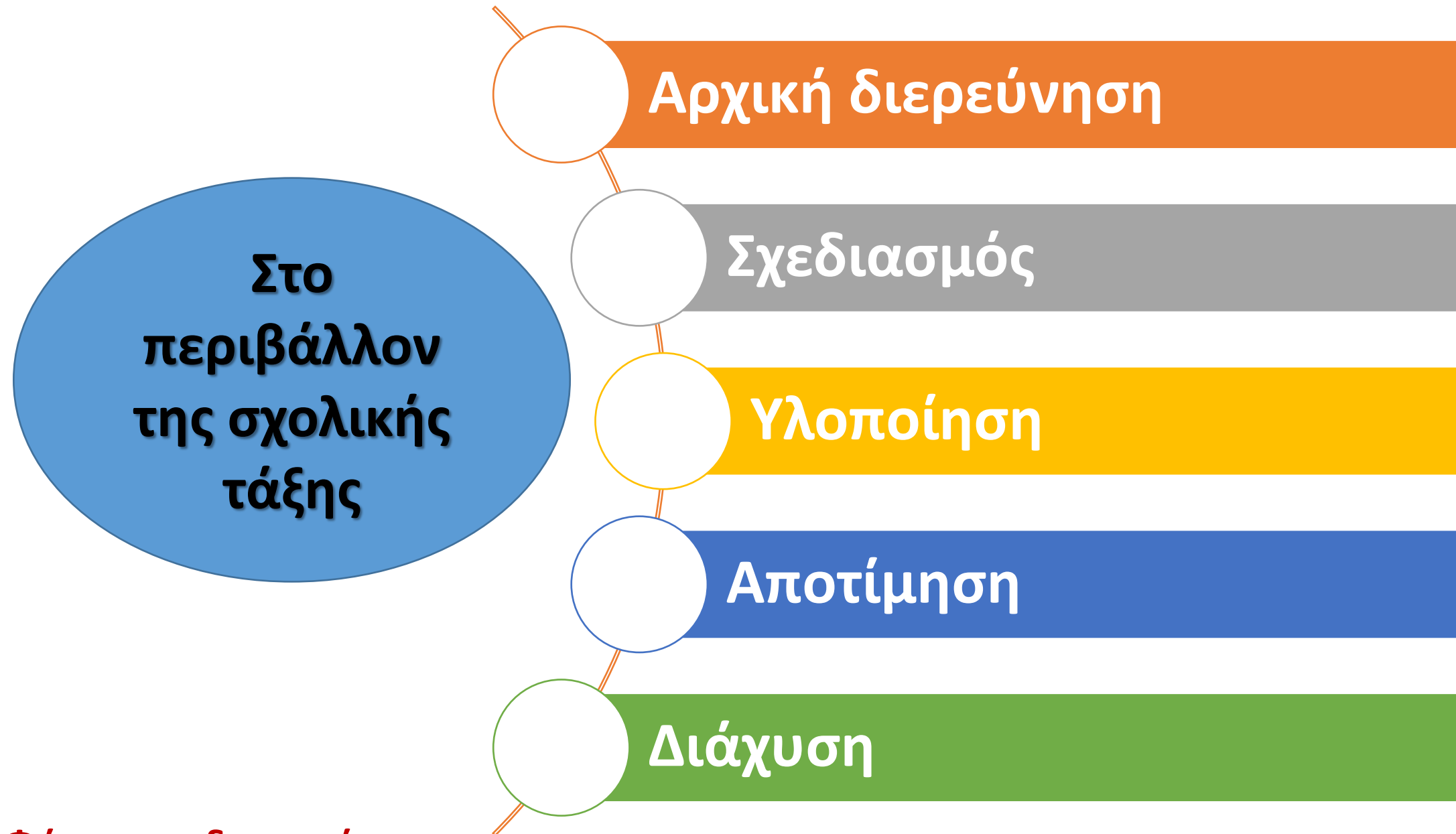
Ενεργός ακροατής

1. Βλέπω τον ομιλητή.
2. Έχω το στόμα μου κλειστό
3. Έχω τα πόδια και τα χέρια κοντά στο σώμα μου
4. Σκέφτομαι αυτά που λέει ο ομιλητής
5. Περιμένω να τελειώσει για να μιλήσω

ΑΞΙΑ: ΣΕΒΑΣΜΟΣ

Εφαρμογή παρέμβασης ΣΣΠΘΣ /
ενέργειες εκπαιδευτικού πριν τη διδασκαλία συμπεριφορών

Φόρμα σχεδιασμού:

Ιστοσελίδα Προγράμματος

Σχέδιο μαθήματος για την διδασκαλία κοινωνικών δεξιοτήτων

Διδασκαλία κοινωνικών δεξιοτήτων

Διδασκαλία γνωστικών δεξιοτήτων

Παρου-
σιάζω

Δείχνω

Κάνουμε
εξάσκηση
μαζί

Κάνει
εξάσκηση
μόνο του

Συνεχής
ανατρο-
φοδότηση

Περιγράφω τις κοινωνικές δεξιότητες
Έχω εποπτικά μέσα (αφίσες, εικόνες)

Βίντεο
Παραδείγματα/
Αντιπαραδείγματα
Υπόδυση ρόλων

Συγκεκριμένος Λεκτικός Έπαινος
Διόρθωση συμπεριφοράς
Επαναδιδασκαλία

Πορεία διδασκαλίας κοινωνικών συμπεριφορών

Κοινωνική δεξιότητα: Ακολουθώ οδηγίες

Στόχοι μαθήματος:

Ο μαθητής να:

1. **Ονομάζει** τα βασικά βήματα της κοινωνικής δεξιότητας «ακολουθώ οδηγίες» στην τάξη:
Όταν ο εκπαιδευτικός δώσει το σήμα προσοχής:
  - ο Σταματώ αμέσως ό,τι κάνω.
  - ο Βλέπω τον ενήλικα.
  - ο Κουνώ το κεφάλι ή λέω «εντάξει» (αν έχω καταλάβει την οδηγία).
  - ο Ρωτώ σηκώνοντας το χέρι (αν δεν έχω καταλάβει την οδηγία).
  - ο Εκτελώ αμέσως την οδηγία.
2. **Εκτελεί** τα βασικά βήματα της κοινωνικής δεξιότητας στην τάξη.

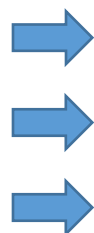
Υλικά: Παρουσίαση σε PowerPoint, παρουσίαση βίντεο, Dienes

Αξιολόγηση: Φύλλο αξιολόγησης

Διάρκεια μαθήματος: 40 λεπτά

Με βάση την επιστημονική βιβλιογραφία και την εκπαιδευτική έρευνα, η αποτελεσματική διδασκαλία κοινωνικών δεξιοτήτων (direct social skill instruction) στηρίζεται στο ακόλουθο διδακτικό μοντέλο:

1. Ο εκπαιδευτικός **ΔΕΙΧΝΕΙ** την επιθυμητή συμπεριφορά.
2. Ο εκπαιδευτικός **ΚΑΘΟΔΗΓΕΙ** τα παιδιά στην εφαρμογή της συμπεριφοράς λέγοντάς τους τι βήματα να εφαρμόσουν και πώς να τα εφαρμόσουν.
3. Ο εκπαιδευτικός **ΕΛΕΓΧΕΙ** δίνοντας πολλές ευκαιρίες για **εξάσκηση** (δυάδες, ομάδες, ατομικά).
4. Ο εκπαιδευτικός παρέχει **ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΘΕΤΙΚΗ και ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΗ ανατροφοδότηση** (π.χ., «Ναι! Έδειξες υπευθυνότητα ξεκινώντας αμέσως την εργασία σου!»)

Παράδειγμα σχεδίου μαθήματος για κοινωνική δεξιότητα ενεργού ακροατή

Πλαίσιο Μαθήματος	
Αξία:	Σεβασμός
Χώρος:	Τάξη
Κοινωνική Δεξιότητα (ή Διαδικασία/ Ρουτίνα):	<p>«Είμαι ενεργός ακροατής» Το παιδί: Να ονομάζει τα βασικά βήματα της κοινωνικής δεξιότητας: «είμαι ενεργός ακροατής» στην τάξη:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Βλέπω τον ομιλητή. ii. Έχω το στόμα μου κλειστό. iii. Έχω τα πόδια και τα χέρια κοντά στο σώμα μου. iv. Σκέφτομαι αυτά που λέει ο ομιλητής. v. Περιμένω να τελειώσει για να μιλήσω. <p>Να εκτελεί τα βασικά βήματα της κοινωνικής δεξιότητας</p>
Υλικά:	παρουσίαση σε PowerPoint, κάρτες ενεργούς απόκρισης (προαιρετικές) [(καρτέλα με το πράσινο ✓, καρτέλα με το κόκκινο X)]
Αξιολόγηση:	Ο εκπαιδευτικός εφαρμόζει στρατηγικές γενίκευσης για να ενθαρρύνει τη διατήρηση της δεξιότητας <u>κατά τη διάρκεια της μέρας</u> σε διαφορετικούς σχολικούς χώρους με διαφορετικά άτομα και σε διαφορετικές διδακτικές περιόδους.
Διάρκεια διδασκαλίας:	40 λεπτά
Πορεία Διδασκαλίας	
Αφόρμηση: (αναφέρω στον μαθητή την κοινωνική δεξιότητα)	<p>Ονομάζω τον κανόνα στους μαθητές. «Σήμερα θα μάθουμε πώς να είμαστε ενεργοί ακροατές στο μάθημα».</p>
Λογική και αναγκαιότητα: (συζητώ από κοινού με τα παιδιά για τη λογική και την κοινωνική χρησιμότητα της δεξιότητας)	<p>Συζητώ από κοινού με τους μαθητές τη λογική και την κοινωνική χρησιμότητα της αναμενόμενης συμπεριφοράς.</p> <p>«Όλοι στο σχολείο ενδιαφέρονται για εσάς και θέλουν να προοδεύσετε στη μάθησή σας. Γι' αυτό θέλουμε να ακούτε προσεκτικά στο μάθημα, ώστε να καταλαβαίνετε όσο το δυνατόν περισσότερο από αυτά που σας λένε οι δάσκαλοι και συμμαθητές σας στην τάξη».</p>

	<p>«Όταν είμαστε ενεργοί ακροατές δείχνουμε σεβασμό στο μάθημα. Τι νομίζετε ότι κερδίζουμε αν είμαστε ενεργοί ακροατές στο μάθημα;»</p> <p>«Τι χάνουμε όταν δεν είμαστε ενεργοί ακροατές στο μάθημα;»</p> <p>Παρέχω άμεση, συγκεκριμένη θετική ανατροφοδότηση στις απαντήσεις των μαθητών</p>
Μοντελοποίηση: (δείχνω τα βήματα μέσω ελαστικού και διαζώσης)	<p>1. ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΩ τα βήματα του κανόνα μέσω παρουσίασης στο πρόγραμμα PowerPoint.</p> <p>Στην παρουσίαση συμπεριλαμβάνονται με απλό και εποπτικοποιημένο τρόπο τα βήματα για να είμαστε καλοί ακροατές.</p> <p>2. Συζητούμε με τους μαθητές παραδείγματα και αντιπαραδείγματα της επιθυμητής συμπεριφοράς.</p> <p>Παρέχω άμεση, συγκεκριμένη θετική ανατροφοδότηση στις απαντήσεις των μαθητών.</p>
Καθοδηγημένη εξάσκηση: (παρουσιάζω 3-4 σενάρια με παραδείγματα και αντιπαραδείγματα της δεξιότητας μέσω δίντεο και διαζώσης. Οι λανθασμένες συμπεριφορές πάντοτε παρουσιάζονται από τον εκπαιδευτικό και διορθώνονται από παιδιά.)	<p>3. Παρουσιάζω 2 δύο φιλμάκια (ένα παράδειγμα και ένα αντιπαραδειγμα του κανόνα) για αναγνώριση/κατανόηση των βημάτων της συμπεριφοράς. Ζητώ από τα παιδιά να αναγνωρίσουν τι έκανε το παιδί σε κάθε σενάριο.</p> <p>Δηλαδή, στο σενάριο-παράδειγμα ζητάμε από τα παιδιά να αναγνωρίσουν και να αναφέρουν τα βήματα της επιθυμητής συμπεριφοράς. Στο σενάριο-αντιπαραδειγμα, τα παιδιά αναφέρουν την προβληματική συμπεριφορά και ο εκπαιδευτικός καθοδηγεί τα παιδιά να εντοπίσουν ποιο βήμα δεν έγινε σωστά και τι έπρεπε το παιδί να κάνει.</p> <p>4. ΕΦΑΡΜΟΖΩ τα βήματα του κανόνα <u>εξηγώντας μεγαλόφωνα</u> το κάθε βήμα καθώς οι μαθητές παρακολουθούν. Δηλαδή, υποδύομαι τον μαθητή, ΔΕΙΧΝΟΝΤΑΣ και ΛΕΓΟΝΤΑΣ τι κάνω.</p> <p>5. ΚΑΝΟΥΜΕ ΕΞΑΣΚΗΣΗ τα βήματα του κανόνα. Οι μαθητές υποδύονται τα βήματα συμπεριφοράς. Ο εκπαιδευτικός δείχνει το/τα αντιπαραδειγμα/τα και τα παιδιά διορθώνουν</p> <p>Παρέχω άμεση, συγκεκριμένη θετική ανατροφοδότηση στις απαντήσεις των μαθητών.</p>

1. ΒΛΕΠΩ ΤΟΝ ΟΜΙΛΗΤΗ.

2. ΕΧΩ ΤΟ ΣΤΟΜΑ ΜΟΥ ΚΛΕΙΣΤΟ.

3. ΕΧΩ ΤΑ ΠΟΔΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΧΕΡΙΑ ΚΟΝΤΑ ΣΤΟ ΣΩΜΑ ΜΟΥ.

4. ΣΚΕΦΤΟΜΑΙ ΑΥΤΑ ΠΟΥ ΛΕΕΙ Ο ΟΜΙΛΗΤΗΣ.

5. ΠΕΡΙΜΕΝΩ ΝΑ ΤΕΛΕΙΩΣΕΙ ΓΙΑ ΝΑ ΜΙΛΗΣΩ.

Ενεργός ακροατής σημαίνει...

Σκέφτομαι αυτά που λέει ο ομιλητής.

Περιμένω να τελειώσει για να μιλήσω.

Βλέπω τον ομιλητή.

Έχω το στόμα μου κλειστό.

Έχω τα πόδια και τα χέρια μου κοντά στο σώμα μου.

Είναι

Έχει

Ο καλός ακροατής

Πρέπει

Δεν πρέπει

Resullita.com

Σχέδιο μαθήματος για την διδασκαλία κοινωνικών δεξιοτήτων

Αξία
(προσδοκία):
Υπευθυνότητα

Χώρος: Τάξη

Δεξιότητα
(ρουτίνα):
Ακολουθώ
οδηγίες

Όταν ο εκπαιδευτικός δώσει το
σήμα προσοχής

Σταματώ αμέσως ότι κάνω

Βλέπω τον ενήλικα

Αν έχω καταλάβει την οδηγία,
κουνώ το κεφάλι ή λέω «εντάξει»

Αν δεν έχω καταλάβει την οδηγία,
ρωτώ σηκώνοντας το χέρι

Εκτελώ την οδηγία

ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ

Μπαίνω στην τάξη

 Erasmus+ This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein. Project Number: 606687-EPP-1-2018-2-CY-EPPKA3-PI-POLICY

ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ στην τάξη σημαίνει:

Ακολουθώ οδηγίες

Μπαίνω στην τάξη
όταν χτυπήσει το
κουδούνι και
ετοιμάζομαι

ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ

Μπαίνω στην τάξη

 Erasmus+ This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein. Project Number: 606687-EPP-1-2018-2-CY-EPPKA3-PI-POLICY

Μπαίνω στην τάξη και ετοιμάζομαι σημαίνει:

1. Σταματώ αμέσως ό,τι κάνω
2. Ακολουθώ τη συντομότερη διαδρομή για την τάξη
3. Μπαίνω στην τάξη
4. Κάθομαι στη θέση μου
5. Βάζω τα βιβλία μου στο θρανίο
6. Κρατώ το επίπεδο της φωνής μου στο 0

Μπαίνω στην τάξη και ετοιμάζομαι σημαίνει:

1. Σταματώ αμέσως ό,τι κάνω

Μπαίνω στην τάξη και ετοιμάζομαι σημαίνει:

2. Ακολουθώ τη συντομότερη διαδρομή για την τάξη

Μπαίνω στην τάξη και ετοιμάζομαι σημαίνει:

3. Μπαίνω στην τάξη

Μπαίνω στην τάξη και ετοιμάζομαι σημαίνει:

4. Κάθομαι στη θέση μου

Μπαίνω στην τάξη και ετοιμάζομαι σημαίνει:

5. Βάζω τα βιβλία μου στο θρανίο

Μπαίνω στην τάξη και ετοιμάζομαι σημαίνει:

6. Κρατώ το επίπεδο της φωνής μου στο 0

Συζήτηση

Πέστε παραδείγματα που δείχνουν υπευθυνότητα όταν μπαίνω στην τάξη μετά το κουδούνι και ετοιμάζομαι.

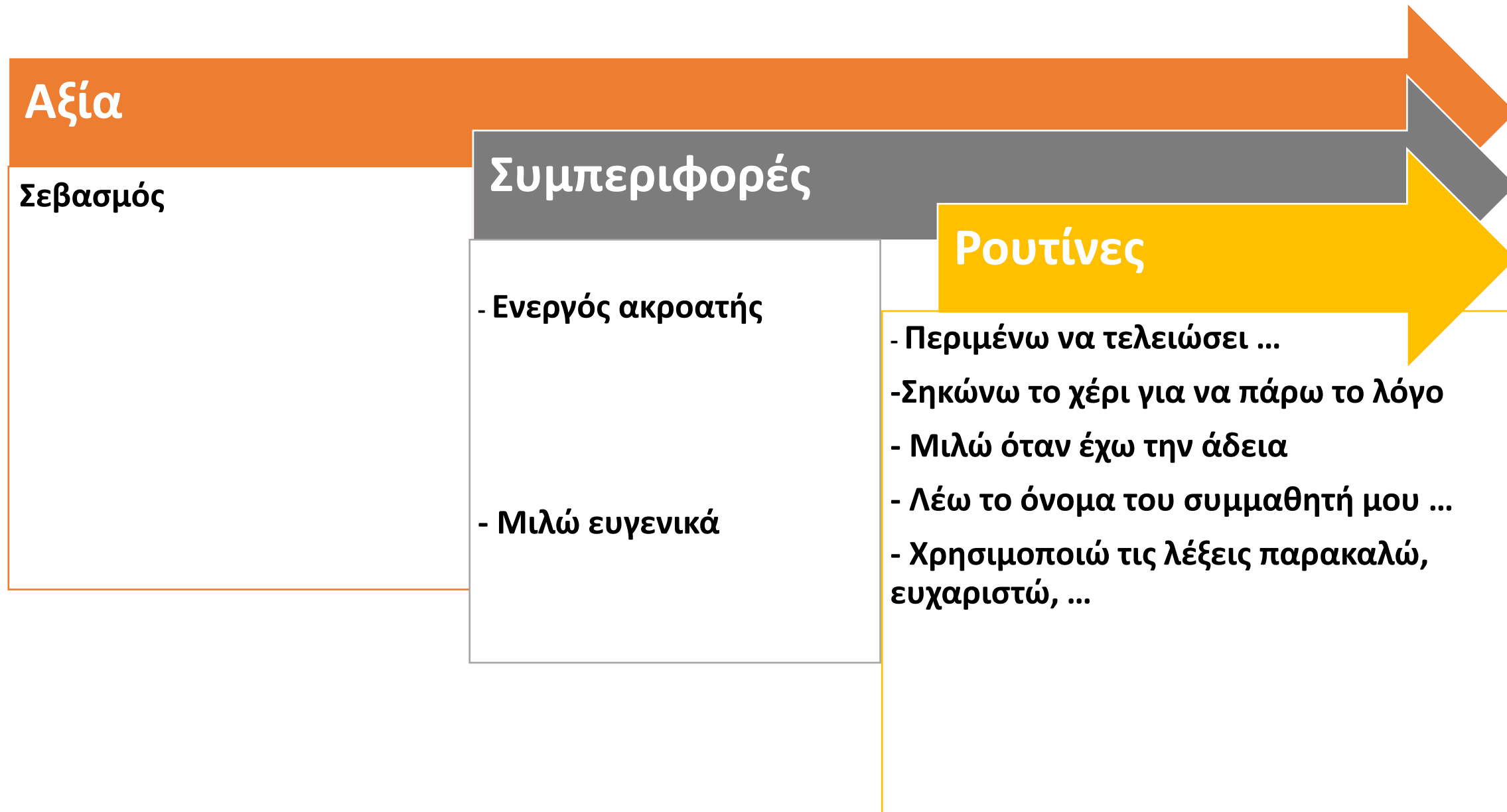
Πέστε παραδείγματα που δείχνουν ότι δεν μπαίνω στην τάξη και δεν ετοιμάζομαι αμέσως.

Ώρα για εξάσκηση

**Δείχνω υπευθυνότητα στην τάξη
όταν μπαίνω στην τάξη μετά το
κουδούνι και ετοιμάζομαι.**

Δείξτε μου το!

Παράδειγμα 1

Παράδειγμα 2

Αξία

Υπευθυνότητα

Συμπεριφορές

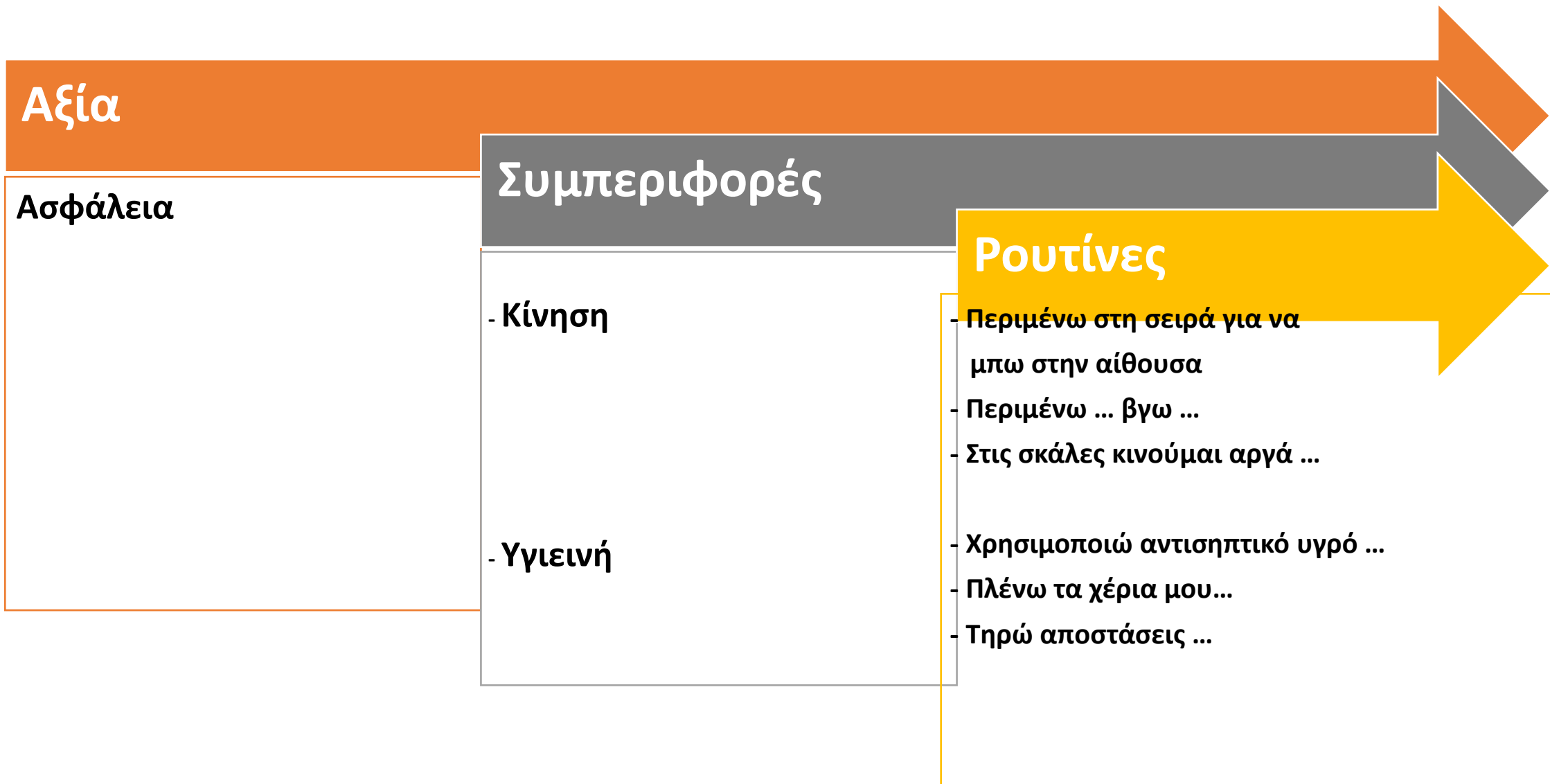
- Τακτοποίηση

- Δικαιώματα /
υποχρεώσεις

Ρουτίνες

- Ελέγχω την τσάντα μου ...
- Διατηρώ το θρανίο μου καθαρό (...)
- ... αίθουσα, ... προαύλιο, ...
- Συμμετέχω στην ομάδα εργασίας ...
- Αναλαμβάνω ...
- Ολοκληρώνω την εργασία ...

Παράδειγμα 3

✓ Διαμόρφωση συστήματος θετικής ενίσχυσης

Πώς λειτουργεί;

Τα συστήματα επιβράβευσης προωθούν την γρήγορη εκμάθηση και αυτοματοποίηση θετικών συμπεριφορών, στις οποίες δίνεται έμφαση.

Λειτουργούν ως θετική ανατροφοδότηση και ο ρόλος τους είναι ρυθμιστικός για την συμπεριφορά των μαθητών.

Ο τρόπος λειτουργίας και οι ενισχυτές αποφασίζονται από κοινού με τους μαθητές/ριες και το διδακτικό προσωπικό για τη μέγιστη δέσμευσή τους σε αυτό.

Επίπεδα Επιβράβευσης

Ατομικό Επίπεδο

Ομαδικό Επίπεδο

Η συστηματικότητα και η συνέπεια στην ενθάρρυνση και διατήρηση θετικής συμπεριφοράς συμβάλλει στη δημιουργία ενός κοινού κώδικα συμπεριφοράς και επιβράβευσης αυτής.

Συγκεκριμένος Λεκτικός Έπαινος (ΣΛΕ)

Κάθε παροχή οποιουδήποτε ενισχυτή είτε σε ατομικό ή ομαδικό επίπεδο, πρέπει πάντα να συνοδεύεται με συγκεκριμένο λεκτικό έπαινο (ΣΛΕ). Ο ΣΛΕ αποτελεί μια αποδεδειγμένα αποτελεσματική πρακτική ανατροφοδότησης, η οποία προωθεί το θετικό κλίμα και την ενδυνάμωση της σχέσης μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητή/τριας.

Το άτομο που επιθυμεί να επιβραβεύσει κάποιο μαθητή ή μια τάξη για μια συγκεκριμένη συμπεριφορά, προτείνεται να κάνει χρήση δηλώσεων, προφορικά ή γραπτά, που να διευκρινίζουν σε ποιον/ποια απευθύνεται, ποια συμπεριφορά επιβραβεύεται και πώς αυτή συνδέεται με τις αξίες του σχολείου. Ο ΣΛΕ πρέπει να εφαρμόζεται άμεσα μόλις ο/η μαθητής/τρια επιδείξει μια αναμενόμενη συμπεριφορά, συχνά και απρόβλεπτα.

Παράδειγμα θετικής ανατροφοδότησης

ΣΛΕ

«Ελένη, σε ευχαριστώ που διατηρείς το επίπεδο φωνής σου στο 0. Αυτό σημαίνει να είναι καλή ακροάτρια και δείχνει σεβασμό!»

Άτομο, συμπεριφορά, αξία

Γενική

«Μπράβο παιδιά, κάνατε εξαιρετική δουλειά!»

Μια από τις προκλήσεις της στρατηγικής του συγκεκριμένου λεκτικού επαίνου είναι ότι κάποιοι μαθητές ενδέχεται να μην ανταποκρίνονται ικανοποιητικά στη στρατηγική και ενδεχομένως να χρειάζονται επιπρόσθετη αναγνώριση. Για αυτό τον σκοπό, είναι θεμιτό ο ΣΛΕ να συνοδεύεται και από μιας άλλης μορφής υλικής ή κοινωνικής ενίσχυσης για τον/τη μαθητή/τρια ή την τάξη. Επίσης, υπάρχουν μαθητές που δεν αρέσκονται στο να επαινούνται δημόσια. Επομένως, ο/η εκπαιδευτικός θα πρέπει να είναι σε ετοιμότητα να διακρίνει ποιοι είναι αυτοί/ές οι μαθητές/τριες και σε αυτές τις περιπτώσεις να παρέχεται συγκεκριμένο λεκτικό έπαινο κατ'ιδίαν.

Ατομική Επιβράβευση

Άμεση λεκτική, οπτική επισήμανση, αιτιολόγηση

Καταγραφή θετικής ενίσχυσης

Άυλη επιβράβευση με την επίτευξη προκαθορισμένου στόχου

Πρόσθετη υλική

Κουπόνια:

01

Χρήση Κουπονιών

Τα κουπόνια χρησιμοποιούνται ως επιβράβευση των θετικών (κοινωνικών) συμπεριφορών που σχετίζονται με τις αξίες που έχει αποφασίσει το σχολείο και οι μαθητές έχουν ήδη διδαχθεί.

02

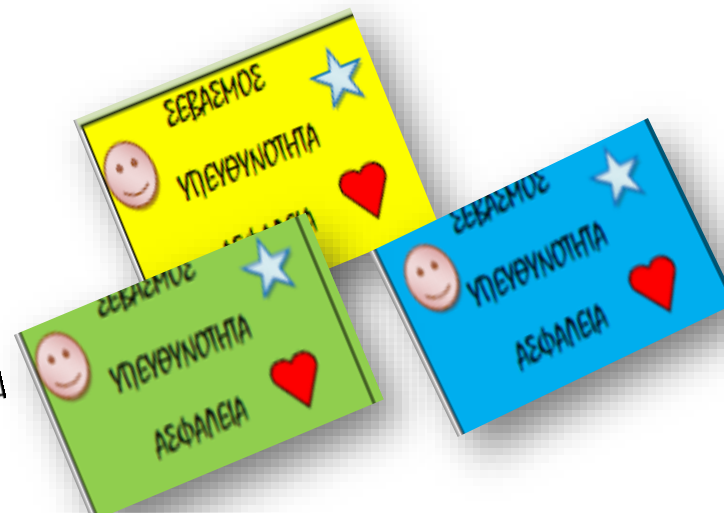
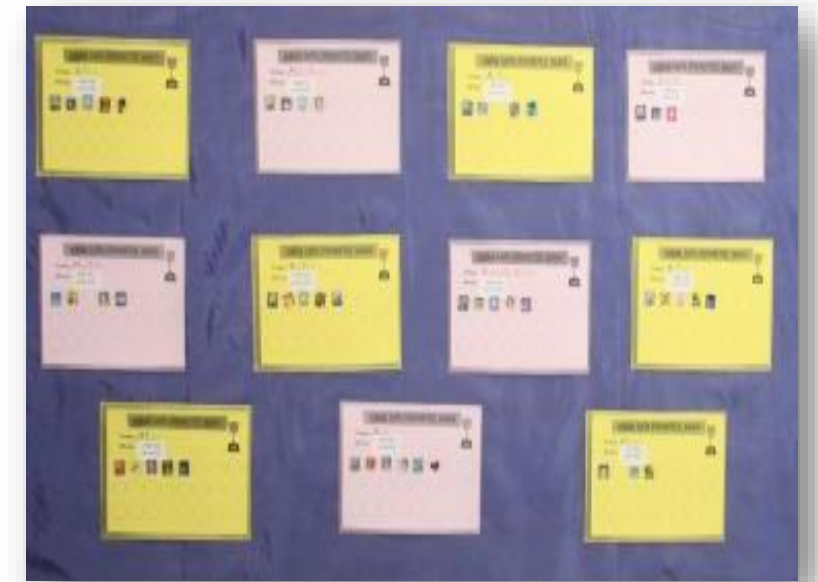
Ατομικός Φάκελος

Προτείνεται ο κάθε μαθητής να έχει τον ατομικό του φάκελο, στον οποίο να τοποθετεί τα κουπόνια του ή οποιοδήποτε άλλο είδος ατομικής επιβράβευσης επιλέξουμε.

03

Εξαργύρωση

Προτείνεται η εξαργύρωση να λαμβάνει χώρα σε διάστημα δύο βδομάδων. Για παράδειγμα, κάθε δεύτερη Παρασκευή, οι μαθητές μπορούν να επιλέξουν να εξαργυρώσει τα κουπόνια τους με κάτι από τον κατάλογο.

Ομαδικό Επίπεδο:

Συμμετοχή / συνεισφορά όλων των παιδιών

Καταγραφή θετικής ενίσχυσης

Πρόσθετη άυλη/υλική επιβράβευση με την επίτευξη προκαθορισμένου στόχου

1

Χρήση συλλογής από μάρκες

Οι μάρκες χρησιμοποιούνται ως επιβράβευση θετικών συμπεριφορών που σχετίζονται με τις αξίες και συμπεριφορές που έχει αποφασίσει το σχολείο και οι μαθητές έχουν ήδη διδαχθεί.

2

Φύλαξη

Οι μάρκες δίνονται σε εκπρόσωπο του τμήματος, ο οποίος έχει την ευθύνη φύλαξης τους μαζί με το μαθητικό συμβούλιο π.χ. σε πλαστικό βαζάκι.

Η απόφαση για τη φύλαξη του δοχείου γίνεται με την επίβλεψη του/της υπεύθυνου/ης εκπαιδευτικού του τμήματος.

3

Εξαργύρωση

Όταν η τάξη φτάσει τον προκαθορισμένο αριθμόν μαρκών για δυνατότητα εξαργύρωσης, τότε επιλέγεται η επιβράβευση δημοκρατικά από τον κατάλογο ομαδικών ενισχυτών-επιβραβεύσεων.

Προσοχή

Η επιβράβευση με μάρκες συνοδεύεται πάντα με λεκτική επιβράβευση εξηγώντας συγκεκριμένα τη συμπεριφορά που επιδεικνύεται (π.χ. σας δίνω τη μάρκα για την υπευθυνότητα που δείχνετε να έρχεστε όλοι γρήγορα και ήσυχα στην τάξη).

Παράδειγμα συστήματος ομαδικής επιβράβευσης

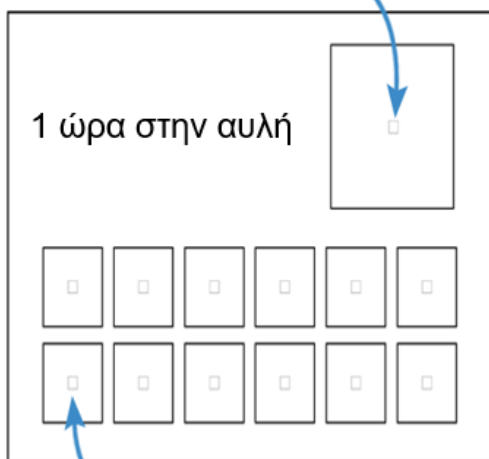
Παραδείγματα πινάκων

Μάρκες

1

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΠΙΒΡΑΒΕΥΣΗΣ 1

Φωτογραφία αυλής

Σφραγίδες

2

Πίνακας με αστεράκια

3

SWPBS

ΕΠΙΒΡΑΒΕΥΣΗ ΤΑΞΗΣ

- Να μείνουμε μια διδακτική ώρα έξω στην αυλή για παιχνίδι.
- Χωρίς εργασίες την επόμενη ημέρα.
- Περίπατος στο Πάρκο Κυκλοφοριακής Αγωγής.
- Επίσκεψη στο Λαογραφικό Μουσείο.
- Παρακολούθηση γτοκυμαντέρ - ταινία με pop - κορν.

Γενικές οδηγίες διόρθωσης συμπεριφοράς

- Είμαστε συνεπείς (όλο το προσωπικό διαχειρίζεται τις περιπτώσεις με τον ίδιο τρόπο)
- Χρησιμοποιούμε τη λιγότερο παρεμβατική προσέγγιση
- Ακριβείς, αλλά και σύντομοι (ακριβείς ορισμοί συμπεριφοράς στους/στις μαθητές/μαθήτριες, ώστε να ξέρουν τι αναμένεται)
- Ήρεμη συνομιλία με τον/την μαθητή/μαθήτρια, που εμπνέει σεβασμό
- Επαναπροσδιορισμός προσοχής της τάξης.

ΟΧΙ Σύστημα Ποινών

Το σύστημα επιβράβευσης ΔΕΝ μπορεί να μετατραπεί σε «σύστημα ποινών». Τα κουπόνια που μαζεύουν τα παιδιά δεν πρέπει να αφαιρούνται ως «τιμωρία» για μια ανεπιθύμητη συμπεριφορά. Η ανεπιθύμητη συμπεριφορά διορθώνεται, δεν τιμωρείται.

Αναγνώριση θετικής συμπεριφοράς

Κοινό σύστημα αναγνώρισης (ατομικά, ομαδικά)

Θετική αναγνώριση μέσω λεκτικής αιτιολόγησης

Διαδικασία Εξαργύρωσης

Πότε;

Η εξαργύρωση των κουπονιών θα μπορούσε να γίνεται **κάθε δεύτερη βδομάδα** με την επίβλεψη του/της υπεύθυνου/ης εκπαιδευτικού του τμήματος.

Πώς;

- Ο/η υπεύθυνος/η εκπαιδευτικός καταγράφει ποιοι/ες μαθητές/τριες εξαργύρωσαν τα κουπόνια τους, ποιον ενισχυτή έχουν επιλέξει και μαζεύει τα κουπόνια τους.
- Οι μαθητές μπορούν να εξαργυρώσουν τα κουπόνια τους αν έχουν μαζέψει τουλάχιστον 10, μέσα στο διάστημα των δύο εβδομάδων.
- Όσοι/όσες δεν έχουν συμπληρώσει τα δέκα (10) κουπόνια, περιμένουν μέχρι να μαζέψουν περισσότερα για να είναι σε θέση να τα εξαργυρώσει

Συμβολή των εκπαιδευτικών στο Προ.Θε.Συ.

- Συνδιαμόρφωση του οράματος του σχολείου, των αξιών και των συμπεριφορών
- Συμβουλευτική συνδρομή στην ανάπτυξη σχεδίων μαθήματος
- Αναφορά προβλημάτων, δυσκολιών κατά την εφαρμογή του ΠροΘεΣυ

**Συνεργασία με
την Ομάδα
Πυρήνα**

- Συστηματική και συνεπή εφαρμογή του ΠροΘεΣυ
- Συλλογή και καταγραφή της υλικής επιβράβευσης θετικών συμπεριφορών

**Μέσα στην
αίθουσα
διδασκαλίας**

✓ Επιλογή & διδασκαλία αξιών, συμπεριφορών, ρουτίνων

- Παρατηρήσιμες συμπεριφορές, ρουτίνες
- Καθορισμός τους με σαφήνεια
- Παραδείγματα /αντιπαραδείγματα

Εφαρμογή παρέμβασης ΣΣΠΘΣ / ενέργειες εκπαιδευτικού: αποτίμηση διδασκαλίας συμπεριφορών

Αποτίμηση

- Παρατήρηση για ζητήματα συμπεριφοράς μαθητών/ριών
- Συζήτηση/συνέντευξη με τα παιδιά
- Ενημέρωση, συζήτηση, ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ εκπαιδευτικών
- Συμπλήρωση ερωτηματολόγιων(σχολείου & εκπαιδευτικού)
- Αναστοχασμός/ανατροφοδότηση

Εφαρμογή παρέμβασης ΣΣΠΘΣ /
ενέργειες εκπαιδευτικού: **αποτίμηση διδασκαλίας συμπεριφορών**

Διάχυση

- στην ολομέλεια τάξης
- σε όμορες τάξεις
- σε γονείς/σχολική κοινότητα

Κατηγορίες υλικού

- Τα σχολεία που συμμετείχαν στο πρόγραμμα παρήγαγαν υλικό για:
- το σχεδιασμό (Όραμα – Αξίες)
- την εφαρμογή (Σχέδια μαθημάτων)
- την ενίσχυση/επιβράβευση καλών συμπεριφορών (Πίνακες, καρτέλες κ.λπ.)
- τη διάχυση (Banners – Αφίσες – βίντεο)

Τροχός επίλυσης συγκρούσεων

Σχολικό Σύστημα
Προώθησης
Θετικής
Συμπεριφοράς

Περιφερειακή Διεύθυνση Α/θμιας & Β/θμιας
Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας

Αρχική

Το πρόγραμμα

Ανακοινώσεις

Εταίροι

Συνεργαζ. Σχολεία

ΠΡΟΘΕΣΥ -Εκπαιδευτικό Υλικό

Υλικό Σχολ. Μονάδων

Επικοινωνία

Τελευταίες Ανακοινώσεις του ΠΡΟ.ΘΕ.ΣΥ.

<https://draseiskmaked.sch.gr/swbps/>

Ευρωπαϊκό πρόγραμμα ΠΡΟΘΕΣΥ

<https://pbiseurope.org/elearning/index.php>

Building School-Wide Inclusive,
Positive and Equitable Learning
Environments Through
A Systems-Change Approach

Δημιουργία Ενιαίου, Θετικού και
Δίκαιου Σχολικού Περιβάλλοντος, μέσω
του Συστήματος Προώθησης
Θετικής Συμπεριφοράς (ΠροΘεΣυ)

The SWPBS Project

The "Building School-Wide Inclusive, Positive and Equitable Learning Environments Through A Systems-Change Approach" (SWPBS) is an ERASMUS+ Key Action 3 Policy Experimentation program, which aims to establish an inclusive non-discriminatory social culture and necessary socio-emotional and behavioral supports for all children in a school across four EU countries (Cyprus, Finland, Greece, Romania).

Partners

ΔΣ Πειραματικού Σχολείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

1ο ΔΣ Πολυγύρου

2ο ΔΣ Πολυγύρου

3ο ΔΣ Πολυγύρου

ΔΣ Ταξιάρχη

Παραδείγματα κουπονιών, αφισών, πινάκων

Υλικό για να εμπνευστείτε και να δημιουργήσετε κουπόνια, αφίσες και πίνακες.

Παρουσιάσεις

Οι παρουσιάσεις στις Ομάδες Πυρήνα και στους Συλλόγους Διδασκόντων/ουσών με τις γενικές αλλά και περισσότερο εξειδικευμένες αρχές του

Σχέδια μαθημάτων

Σχέδια μαθημάτων σχετικά με:

- COVID-19
- Γενικά σχέδια μαθήματος διδασκαλίας συμπεριφοράς

Εποπτικό υλικό

Παραδείγματα με αφίσες αξιών.

Βίντεο – Παραδείγματα για Προώθηση Θετικής Συμπεριφοράς

Αρχείο με βίντεο – παραδείγματα για Προώθηση Θετικής Συμπεριφοράς

School teams Tier 1

[Home](#) | [My courses](#) | [School teams Tier 1](#) | [Greece schools material](#) | [ΕΠΟΠΤΙΚΟ υλικό](#)

ΕΠΟΠΤΙΚΟ υλικό

Παραδείγματα με αφίσες αξιών.

- Διατηρώ τον αυτοέλεγχο_αφίσα.pdf
- Ενεργός Ακροατής_αφίσα.pdf
- Ήπια Ενόχληση_αφίσα.pdf
- Μέγεθος Προβλήματος_αφίσα.pdf
- Παλάμη-Αυτοέλεγχος_αφίσα.pdf
- Σοβαρή Ενόχληση_αφίσα.pdf

Download folder

Edit

SWPBS ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

SWPBS_.pdf

Details

Download

ΦΟΡΜΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

PROTHESY-SXEDIASMOS-PAREMVASIS-FORMA_2022-2023.docx

Details

Download

1. Φύλλο εργασίας σχεδιασμού Γυμνασίων

1.Fyllo-ergasias-sxediasmou-gymnasiwn.pdf

Details

Download

Εκπαιδευτικό υλικό για το ΣΣΠΘΕΣ 1

ekpaideytiko-sspthes1.pdf

Details

Download

Ερωτήσεις/Σχόλια

Ευχαριστούμε για τη συμμετοχή σας!